

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Mariusz Gotowski

Protokolant Małgorzata Idczak – Kostruba

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. R.

przeciwko C. towarzystwo ubezpieczeń Wzajemnych w P.

o zapłatę

1. Oddala powództwo,

2. Zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Mariusz Gotowski

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 grudnia 2016 r. powódka B. R., wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) C. z siedzibą w P., kwoty 35.778,73 zł, kwoty 10.000 zł za poniesiony stres oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka w pierwszej kolejności wskazała, że strona pozwana pobrała kwotę 25.778,73 zł na ubezpieczenie tytułu prawnego i wad prawnych nieruchomości. Na umowie kredytowej i deklaracji przystąpienia do ubezpieczenia widnieje data 30 sierpnia 2009 r. Zdaniem powódki jest to data sfalszowana, ponieważ dniem tym jest niedziela. W dalszej kolejności strona powodowa podniosła, że w wyciągu z umowy grupowego ubezpieczenia (załącznik nr 3) brakuje dwóch paragrafów, które jej zdaniem są istotne w sprawie, ponieważ przedstawiają kwotę od jakiej naliczono ubezpieczenie. Jak podkreśliła powódka, w ww. wyciągu suma ubezpieczenia to 5% wartości nieruchomości plus 30.000 zł. Zatem od tej sumy winna zostać wyliczona wysokość składki. Jak podkreśliła powódka, wyciąg został przez nią parafowany i potwierdziła w deklaracji, że zapoznała się z tymi warunkami. Strona pozwana przesłała wyciąg z grupowego ubezpieczenia, który nie został parafowany przez pozwaną i suma ubezpieczenia to wartość kredytu (załącznik nr 4). Jak podniosła powódka, strona pozwana twierdzi, że są to dwa różne ubezpieczenia, które się sumuje i stąd wzięła się wysokość składki ubezpieczeniowej. Zdaniem powódki jest to celowe wprowadzenie w błąd strony powodowej i nie zostały zsumowane dwa ubezpieczenia tylko jedno, od wartości kredytu. Jak twierdzi powódka w tabeli (załącznik nr 6) przesłanej przez stronę pozwaną pokazana jest wartość brutto procentu. Na dokumencie na którym jest tabela nie ma żadnych pieczętek oraz podpisów, a więc nie wiadomo kto i kiedy ją sporządził. Ma ona wprowadzić jedynie powódkę w błąd, że takie ubezpieczenie zostało zawarte i że składka została opłacona. Jak podniosła powódka. Na pytanie w piśmie z dnia 20 kwietnia 2015 r. w jaki sposób została wyliczona składka brutto brak jest odpowiedzi ze strony pozwanej. Kolejne zastrzeżenie to wysokość składki 25.778,73 zł. Było to ubezpieczenie grupowe trwające wyłącznie 12 miesięcy. Przy niniejszym powódka podkreśliła, że grupowe ubezpieczenia są najtańsze na rynku, a w przypadku powódki widać że jest to bardzo duża kwota składki ubezpieczenia

wyliczona indywidualnie. W dalszej kolejności powódka podniosła, że strona pozwana celowo wprowadziła na rynek takie ubezpieczenie, żeby osiągnąć korzyść materialną. Ubezpieczenie obowiązywało 12 miesięcy, a odsetki zostały naliczone przez 468 miesięcy (okres kredytowania) i wynoszą ponad 70.000 zł. Zdaniem powódki, pozwana nie chce przedstawić powódce potwierdzenia przelewu na konto własne kwoty 25.778,73 zł dokonanej przez G. (...) Bank dnia 31 sierpnia 2009 r. Powódka wskazała bowiem, że pozwana twierdzi, iż składka została opłacona przez G. (...) Bank i przelana na konto własne.

W odpowiedzi na pozew datowanej na dzień 30 grudnia 2016 r. strona pozwana, działając z profesjonalnym pełnomocnikiem (radcą prawnym) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu w raz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu przedmiotowego pisma procesowego, pozwany w pierwszej kolejności wskazał, że w dniu 30 sierpnia 2009 r. powódka zawierając umowę kredytu z (...) Bank S.A. z siedzibą w W., przystąpiła do umowy grupowego ubezpieczenia z tytułu prawnego i wad prawnych nieruchomości. Umowa ta została zawarta pomiędzy pozwanym a bankiem w dniu 22 czerwca 2009 r. Podkreśli przy tym, że stronami umowy ubezpieczenia był z jednej strony pozwany jako ubezpieczyciel, a z drugiej strony Bank jako ubezpieczający. Tym samym niniejsza umowa, jest umową ubezpieczenia na cudzy rachunek. Pozwany podniósł w dalszej kolejności zarzut braku legitymacji biernej strony pozwanej, albowiem z treści umowy wynika wyraźnie, że ochrona ubezpieczeniowa udzielana jest przez ubezpieczyciela na rachunek klientów banku, którzy podpisali deklarację ubezpieczeniową i którym udzielony został kredyt na warunkach określonych w Regulacjach Banku. Klienci banku mogli przystępować do umowy w trakcie jej obowiązywania, a bank był zobowiązany do zgłaszania pozwanemu informacji o takich osobach w przesyłanych elektronicznie rejestrach. Jednocześnie pozwany podkreślił, że z §6 umowy wynika, że podmiotem zobowiązanym do zapłaty składki na rzecz ubezpieczyciela jest wyłącznie Bank. Umowa nie reguluje w żaden sposób kwestii ewentualnego obciążania przez bank swoich klientów kosztami składki ubezpieczeniowej. W dalszej kolejności pozwany podniósł, że kwota 25.778,73 zł pobrana przez Bank od powódki w dniu uruchomienia kredytu nie jest w sensie prawnym kwotą składki ubezpieczeniowej, którą pobrał od powódki pozwany ubezpieczyciel. Ubezpieczający Bank pobierając powyższą składkę z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową powódki. Jednakże obciążenie powódki powyższą kwotą przez bank było pochodną uzgodnień, które zapadły na linii Bank (...). Zdaniem pozwanego należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że Ubezpieczenie Tytułu (...) i Wad Prawnych (...) zostało wyraźnie wymienione w treści Umowy Kredytu zawartej pomiędzy powódką a bankiem. Powódka podpisała również deklarację przystąpienia do tego ubezpieczenia. Obydwa dokumenty były z drugiej strony podpisywane przez przedstawiciela (...) S.A. Ani Bank ani też (...) S.A. nie występowali jako pełnomocnicy czy agenci ubezpieczeniowi pozwanego. W dalszej części uzasadnienia odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że trudno odnieść się do argumentacji przedstawionej w pozwie. Nie sposób bowiem ocenić na jakiej podstawie prawnej powódka formułuje swoje roszczenie wobec pozwanego. Zdaniem pozwanego, powodem wniesienia powództwa jest przede wszystkim rozczarowanie związane z wysokością kosztu składki ubezpieczeniowej przerzuconego przez Bank na Powódkę, który to koszt został przez Bank dodatkowo skredytowany, co jak pisze sama powódka, spowodowało faktyczny wzrost tej kwoty (przy uwzględnieniu odsetek) do ponad 70.000 zł. Składka na ubezpieczenie została wyliczona w sposób prawidłowy i bank obciążył powódkę faktycznie kwotą równą składce, która należna była do zapłaty przez bank pozwanemu., zgodnie z umową ubezpieczenia. Odnosząc się do roszczenia powódki dotyczącego zapłaty na jej rzecz kwoty 10.000 zł „odszkodowania za poniesiony stres na osobie powódki” zdaniem pozwanego nie znajduje żadnego oparcia w przepisach prawa. Jak podniósł pozwany, jeżeli roszczenie to dotyczy zadośćuczynienia za krzywdę powódki, to nie wykazała ona czy wiąże się ono z doznany rozstrojem zdrowia i uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia na podstawie art. 445 § 1 k.c. czy też naruszeniem jakiegoś dobra osobistego powódki (art. 448 k.c.). W ocenie pozwanego, nie zostało wskazane żadne uzasadnienie okoliczności przemawiających za przyznaniem zadośćuczynienia, nie wspominając już o ich udowodnieniu.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka B. R. wraz ze swoim mężem zawarli z (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. umowę kredytu hipotecznego na kwotę 678.404,86 zł, przy czym ustaliły termin ostatecznej spłaty kredytu na dzień 7 października 2048 r. W ramach

zabezpieczenia spłaty kredytu, powódka (jako ubezpieczony) przystąpiła do (...), która to umowa została zawarta w dniu 22 czerwca 2009 r. pomiędzy C. (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w P. (ubezpieczycielem), a (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (ubezpieczającym).

Zgodnie z §1 Umowy Grupowego (...) Tytułu (...) i Wad Prawnych (...), umowa reguluje zasady udzielania przez Ubezpieczyciela ochrony ubezpieczeniowej: 1) w zakresie ochrony prawnej dochodzonych przed sądem lub innym organem interesów osoby fizycznej, której przysługuje tytuł prawny do nieruchomości w odniesieniu do nieruchomości na których prawomocny wpis ma stanowić docelowe zabezpieczenie Kredytu udzielonego przez Bank, zgodnie z Warunkami (...), stanowiącymi załącznik nr 1 do Umowy, związanych z wystąpieniem Wady Prawnej Tytułu (...) w rozumieniu Umowy; 2) w zakresie (...) Tytułu (...) Ubezpieczonego do (...) na wypadek wystąpienia zdarzeń określonych w warunkach (...), stanowiących załącznik nr 2 do Umowy, związanych m. in. z nabyciem nieruchomości obciążonej roszczeniami osób trzecich lub nabyciem nieruchomości z nieusuwalną wadą prawną w związku z koniecznością utrzymania nieruchomości w stanie prawnym w jakim została zaakceptowana przez bank przez Bank przy udzielaniu kredytu oraz prawa i obowiązki stron związane z czynnościami podejmowanymi w związku z realizacją postanowień Umowy.

Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 umowy ubezpieczenia (...), składka ubezpieczeniowa naliczana jest za cały Okres (...) zgodnie z zasadami i w wysokości określonymi w załączniku nr 7 do Umowy, odrębnie za (...) Ochrony (...) oraz odrębnie za Ubezpieczenie Tytułu (...) Ubezpieczonego do (...). Składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo za cały okres ubezpieczenia w złotych polskich. Jako podstawę naliczenia składki przyjmuje się wartość kredytu udzielonego przez Bank.

Zgodnie z taryfą składek, w przypadku 12-miesięcznego okresu ubezpieczenia, wartość współczynników wynosi łącznie 3,95%. Wysokość składki ubezpieczeniowej przy uwzględnieniu powyższego współczynnika, została ustalona na kwotę 25.778,73 zł.

Kredyt został zaciągnięty na budowę budynku usługowego i jego wyposażenie.

Dowód: - kopia umowy kredytu hipotecznego – kredyt (...) z dnia 30 sierpnia 2009 r. – k. 9-16

- umowa Grupowego (...) Tytułu (...) i Wad Prawnych (...) z dnia 22 czerwca 2009 r. wraz z załącznikami – k. 18-42

- zeznania powódki B. R. – k. 176-177

Powódka i jej mąż opłacili składkę z tytułu ubezpieczenia tytułu prawnego i wad prawnych, przy czym składka została przekazana na poczet C. (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w P., przez pozwany bank.

Bezsporne, nadto

Dowód: - potwierdzenie złożenia dyspozycji przelewu – k. 50

- pismo (...) Bank S.A. z dnia 22 stycznia 2013 r. – k. 51

- pismo pozwanej z dnia 18 czerwca 2013 r. – k. 52

- zeznania powódki B. R. – k. 176-177

Powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 35.778,73 zł tytułem zwrotu kosztów ubezpieczenia i zadośćuczynienie, wskazując iż w działaniu pozwanej stwierdziła liczne nieprawidłowości.

Dowód: - wezwanie do zapłaty wraz z kopią potwierdzenia nadania przesyłki poleconej – k. 47-48

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwana w piśmie z dnia 15 kwietnia 2015 r. wskazała, że podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 4 lutego 2015 r. podkreślając jednocześnie, że A. R. oraz B. R.

zostały objęte ochroną ubezpieczeniową w sposób prawidłowy, zgodny z postanowieniami Grupowej Umowy (...) Tytułu (...) i Wad Prawnych do (...) z dnia 22 czerwca 2009 r. zawartej pomiędzy C. Polska (...) a (...) Bank S.A.

Dowód: - pismo z dnia 15 kwietnia 2015 r. – k. 43-45

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dokumenty oraz zeznania powódki B. R. oraz zeznania świadka T. W.. Za wiarygodne sąd uznał wszystkie stanowiące podstawę ustalenia stanu faktycznego dokumenty załączone do akt sprawy. Ich prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd nie miał podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki. Jej zeznania były spójne, logiczne i korespondowały z całością zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego.

Zeznania świadka T. W. były wiarygodne, niemniej jednak okazały się mało przydatne do ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy. Z treści jego zeznań wynika bowiem, że powódka miała wątpliwości co do prawidłowego wyliczenia składki, zakresu ubezpieczenia i nazwy ubezpieczyciela. Jednakże świadek zeznał, że nie był przy zawieraniu umowy powódki z bankiem, a jedynie pomiędzy bankiem a C.. Świadek zeznał też, że nie jest w stanie powiedzieć dlaczego były różnice pomiędzy wersją dokumentów dostarczoną powódce, a wersją pozwanego. Z treści jego zeznań wynika również, że bank wyliczał składkę na podstawie załącznika, jednakże świadek nie był w stanie wskazać którego. Świadek nie potrafił również powiedzieć, czy bank informował powódkę o tym jaka jest wysokość składki, bo jak stwierdził, nie był przy podpisywaniu umowy kredytu, a także deklaracji przystąpienia do ubezpieczenia.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepisowi temu odpowiada treść art. 232 k.p.c., według którego strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, iż w niniejszej sprawie na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia istnienia po jej stronie zasadności dochodzonego roszczenia, w tym przedstawienia dowodu na potwierdzenie istnienia osoby zobowiązanej.

W tym miejscu zaakcentowania wymaga fakt, że posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo.

Wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymacja czynna zawsze ściśle jest związana ze stroną powodową i oznacza jej uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu. Legitymację bierną należy wiązać z osobą pozwanego w procesie. Legitymacja bierna uzasadnia występowanie w procesie w charakterze pozwanego. Legitymacja procesowa to zatem uprawnienie konkretnego podmiotu (legitymacja czynna) do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna) wypływająca z prawa materialnego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., w sprawie III CZP 83/12 wskazał, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespalają się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. Legitymacja procesowa jest zawsze powiązana z normami prawa materialnego.

Rolą sądu w procesie jest dokonanie oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy, a w wypadku stwierdzenia braku legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej), na sądzie spoczywa

obowiązek zamknięcia rozprawy i wydania wyroku oddalającego powództwo. Takie procedowanie jest konsekwencją choćby wytoczenia powództwa przeciwko osobie nieuprawnionej.

Ustalenie kto w ramach niniejszego procesu posiada legitymację do występowania w charakterze strony procesu wymaga krótkiej charakterystyki umowy zawartej przez powódkę i jej zmarłego męża.

Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie powódka oraz E. rzemyk zawarli z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu hipotecznego. Natomiast w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu, powódka (jako ubezpieczony) przystąpiła do (...), która to umowa została zawarta w dniu 22 czerwca 2009 r. pomiędzy C. (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w P. (ubezpieczycielem), a (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą w W. (ubezpieczającym).

Zdaniem Sądu przy ocenie charakteru umowy ubezpieczenia zastosowanie ma art. 808 kc. Zgodnie z tym przepisem ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia (§ 1). Roszczenie o zapłatę składki przysługuje ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność ubezpieczyciela może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu (§ 2). Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże uzgodnienie takie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł (§ 3). Ubezpieczony może żądać by ubezpieczyciel udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego. (§ 4). Jeżeli umowa ubezpieczenia nie wiąże się bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową ubezpieczonej osoby fizycznej, art. 385¹-385³ stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim umowa dotyczy praw i obowiązków ubezpieczonego (§ 5). W doktrynie (M. Kondek [w:] K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis, komentarz do art. 808 kc) wskazuje się, że przepis dotyczy zawarcia umowy ubezpieczającej cudzy interes majątkowy lub osobisty, a zatem zazwyczaj nie interes majątkowy lub osobisty ubezpieczającego. W przypadku umowy ubezpieczenia na życie na cudzy rachunek jej zawarcie oraz zmiana na niekorzyść ubezpieczonego bądź uprawnionego możliwe są tylko za następczą zgodą ubezpieczonego (art. 829 § 2 KC). Oznacza to, że ubezpieczenie majątkowe może być zawarte oraz zmieniane także bez zgody ubezpieczonego, o ile nie następuje to na jego niekorzyść. Rozwiązanie takie należy tłumaczyć nieodpłatnym charakterem tej umowy oraz tym, że zazwyczaj zawierając taką umowę, ubezpieczający realizuje własny interes. Chociaż ubezpieczony nie staje się stroną umowy ubezpieczenia, w praktyce może zdarzyć się, że zawarcie umowy ubezpieczenia na rzecz ubezpieczonego będzie miało umocowanie w stosunku prawnym łączącym ubezpieczającego i ubezpieczonego (np. umowa zlecenia, na podstawie której dający zlecenie ubezpiecza przyjmującego zlecenie od odpowiedzialności cywilnej). W takim stosunku podstawowym *sui generis* może być uregulowany np. obowiązek zwrotu przez ubezpieczonego ubezpieczającego całości lub części składki, np. przewidziany często w umowach kredytu obowiązek refundowania przez ubezpieczonego-kredytobiorcę składki ubezpieczenia na życie kredytobiorcy opłacanej przez kredytodawcę-ubezpieczającego. Osoba ubezpieczonego nie musi być imiennie wskazana w umowie. W przypadku braku wskazania tej osoby decydować będzie to, czyj interes miał być chroniony tą umową (np. w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia AC samochodu ubezpieczonym będzie każdorazowy właściciel tego samochodu), jako że uprawniona do otrzymania świadczenia ubezpieczeniowego może być tylko osoba, której interesu majątkowego ta umowa dotyczy; chroniony interes majątkowy musi być zawsze w umowie wskazany. Osoba zawierająca umowę (ubezpieczający) nadal pozostaje zobowiązana do płacenia składek. Ponieważ ubezpieczający nie jest stroną umowy, nie jest chroniony przed niedozwolonymi klauzulami umownymi wprost przez art. 385¹-385³ KC. Jeżeli jednak spełnia on przesłanki bycia konsumentem, tzn. jest osobą fizyczną, ubezpieczenie zaś nie jest związane bezpośrednio z jego działalnością gospodarczą (ustawodawca nie mógł wprost określić takiego ubezpieczonego „konsumentem”, gdyż ubezpieczony nie zawiera umowy), jest on objęty ochroną na podstawie odpowiednio stosowanych przepisów o niedozwolonych klauzulach umownych, jednak jedynie w zakresie dotyczącym praw i obowiązków ubezpieczonego, a nie np. w zakresie składki należnej od ubezpieczającego. Zasadą jest, iż ubezpieczony może dochodzić spełnienia świadczenia bez pośrednictwa ubezpieczającego, chyba że strony przed zajściem wypadku ubezpieczeniowego uzgodniły inaczej. Art. 808 § 4 kc nakłada również na ubezpieczyciela określone obowiązki informacyjne względem ubezpieczonego.

Odnosząc treść tych przepisów i rozważań do niniejszej sprawy wskazać należy, że z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że powódka wraz z mężem przystąpili do umowy ubezpieczenia grupowego, w której ubezpieczycielem był pozwany, a ubezpieczającym był bank. Poprzez przystąpienie do tej umowy powódka i jej mąż nie stali się stroną umowy ubezpieczenia a jedynie stronami stosunku ubezpieczenia – byli osobami ubezpieczonymi. Nie łączyła ich zatem i obecnie nie łączy powódki z pozwanym żadna umowa cywilnoprawna. Wskazać bowiem należy, że z cytowanych przepisów wynika, że roszczenia o zapłatę składki ubezpieczeniowej w przypadku takiego ubezpieczenia przysługuje przeciwko ubezpieczycielowi, czyli w realiach niniejszej sprawy przeciwko bankowi. Zatem gdyby składka z tytułu ubezpieczenia nie została zapłacona, to ubezpieczyciel nie mógłby kierować żadnych roszczeń z tego tytułu w stosunku do powódki, a jedynie do banku. Skoro powódka nie była stroną umowy ubezpieczenia, to w stosunku do ubezpieczyciela ma ona jedynie roszczenie co do żądania należnego w umowie świadczenia (art. 808 § 3 kc). Nie ma ona w stosunku do ubezpieczyciela żadnych innych roszczeń. Jeżeli zatem powódka twierdzi, a tak wynika z pozwu i dalszych pism procesowych, że składka ubezpieczeniowa pobrana w ramach stosunku ubezpieczenia została źle wyliczona lub nienależycie pobrana to wszelkie roszczenia powinna kierować do podmiotu, który wyliczył składkę i ją pobrał, czyli w tym przypadku do banku. To on bowiem winien być legitymowany biernie w niniejszej sprawie. To z bankiem bowiem powódka zawarła umowę kredytu hipotecznego, której jednym z zabezpieczeń było przystąpienie przez powódkę i jej męża do zawartej umowy ubezpieczenia. Ma to o tyle istotne znaczenia, gdyż z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że składka z tytułu ubezpieczenia grupowi ergo została przez bank skredytowana tj. stała się częścią wypłaconej kredytobiorcom kwoty kredytu. Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2016.1988) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Powódka zatem de facto żąda zwrotu części zapłaconych przez nią rat kredytu o ile oczywiście w tych ratach znajduje już pokrycie składka z tytułu umowy ubezpieczenia. Tym bardziej zatem swoje zadanie powinna kierować do banku a nie do ubezpieczyciela. Wyżej wskazano, że stwierdzenie przez Sąd, że któryś z podmiotów będących stroną procesu cywilnego nie posiada legitymacji procesowej – czy to do bycia powodem (legitymacja czynna) czy to do bycia pozwanym (legitymacja bierna) powoduje konieczność oddalenia powództwa. Z tych też przyczyn wobec stwierdzenia, że wskazany przez powódkę podmiot – C. towarzystwo ubezpieczeń Wzajemnych w P. nie posiada przymiotu legitymacji biernej Sąd powództwo oddalił. Oddalenie powództwa odnosi się zarówno do roszczenia powódki o zapłatę kwoty 25778,73 zł tytułem nienależnie pobranej składki jak i kwoty 10 000 zł – roszczenia za poniesiony stres. W tym miejscu wskazać należy, że zdaniem sądu w sprawie nie mógł znaleźć zatasowania art. 194 § 1 kpc umożliwiającą zmianę podmiotową stron procesu cywilnego z uwagi na to, że inicjatywa do zatasowania tego przepisu musi wyjść ze strony podmiotu będącego stroną procesu – żadna ze stron nie złożyła takiego wniosku. Zdaniem Sądu w sprawie nie ma również zastosowania art. 195 kpc z uwagi na to, że ani po stronie powodowej ani pozwanej nie mamy do czynienia ze współuczestnictwem koniecznym w rozumieniu art. 72 § 2 kpc.

Orzeczenie o kosztach oparto na art. 98c § 1 i 3 kpc, który nakłada na stronę przegrywającą obowiązek zwrotu kosztów poniesionych przez wygrywającego. Koszty pozwanego to koszty zastępstwa procesowego ustalone w oparciu o § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.)

SSR Mariusz Gotowski